СІТАШ
Тетяна Дмитрівна
sittanya@mail.ru
к.е.н., доцент, Вінницький інститут Університету «Україна»

УДК 330.332:332.021

ІМАНЕНТНІ ОЗНАКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

IMMANENT FEATURES OF THE INVESTMENT POLICY OF UKRAINE IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION

ОМЕЛЬЧЕНКО
Олена Валеріївна
omelchenko.o.v.1@mail.ru
старший викладач

У статті розглянуто іманентні ознаки інвестиційної політики України в умовах глобалізації. Висвітлено сучасний стан інвестиційної політики в державі, виокремлено проблемні аспекти її розвитку. Досліджено, що ефективність інвестиційної політики країни визначається ступенем модернізації виробництва, підвищенням його технологічності, раціональним оновленням економіки та розв’язанням ряду соціальних і екологічних проблем. Запропоновано напрями зміцнення вітчизняної інвестиційної політики.

В статье рассмотрены имманентные признаки инвестиционной политики Украины в условиях глобализации. Освещено современное состояние инвестиционной политики в государстве, выделены проблемные аспекты ее развития. Доказано, что эффективность инвестиционной политики страны определяется степенью модернизации производства, повышением его технологичности, рациональным обновлением экономики и решение ряда социальных и экологических проблем. Предложены направления укрепления отечественной инвестиционной политики.

In the article there are considered immanent features of the investment policy of Ukraine in the conditions of globalization. Current state of investment policy in the state, highlighted problematic aspects of its development. It is proved that the effectiveness of the investment policy is determined by the degree of modernization of production, improvement of its technological, rational renewal of the economy and the resolution of social and environmental problems. The directions of strengthening national investment policy.

Ключові слова: *іманентність, інвестиції, глобалізація, інвестиційна політика, капітальні вкладення*

Ключевые слова: *имманентность, инвестиции, глобализация, инвестиционная политика, капитальные вложения*

Keywords: *immanence, investment, globalization, investment policy, capital investment*

ВСТУП

В умовах глобалізації з метою стійкого економічного піднесення держав та підвищення їх конкурентоспроможності важлива мобілізація внутрішніх та зовнішніх ресурсів і, в першу чергу, інвестиційних. У такому контексті перед Україною виступає першочергове завдання – формування оптимально збалансованої структури інвестиційного забезпечення національного економічного прориву. Відмітимо, що інвестиційна політика є важливим фінансовим явищем та джерелом впливу на підприємницьку діяльність суб’єктів господарювання й економіку країни загалом. Через призму цієї політики держава безпосередньо впливає на темпи обсягу виробництва, на розвиток НТП, на зміну структури суспільного виробництва і вирішення багатьох соціальних проблем.

Однак наявність проблемних аспектів здійснення інвестиційної політики в державі зумовлює незадовільний рівень інвестованих капіталів у високотехнологічні сектори української економіки, невідповідність галузевої структури інвестицій стратегічним завданням технологічного та інноваційного розвитку країни, що викликає потребу розробки ефективної інвестиційної стратегії, спрямованої на приведення інвестування у відповідність до завдань структурного та технологічного оновлення економіки в умовах високодинамічного конкурентного середовища.

Інвестиційні аспекти стратегії економічного зростання країн тривалий час перебувають у полі зору багатьох учених і дослідницьких центрів. Макроекономічний ефект інвестиційної політики став предметом аналізу американських теоретиків Дж. Даннінга, М. Портера, Дж. Мура. Серед фундаментальних вітчизняних досліджень іманентним ознакам інвестиційної політики України в умовах глобалізації присвячені роботи О. Білоруса, І. Бланка, Б. Губського, Д. Лук’яненка, А. Кредісова, О. Плотнікова, Ю. Козака, Ю. Пахомова, В. Гейця, Є. Панченко, А. Поручника, О. Мозгового, О. Сльозко, А. Румянцева, В. Сіденка, А. Філіпенка, О. Шниркова, Ю. Макогона, О. Рогача, В. Рокочі та ін. Але враховуючи наукову та практичну цінність опублікованих праць ряд питань залишаються дискусійними, що й обумовило вибір теми дослідження.

МЕТА РОБОТИ

Метою роботи є висвітлення іманентних ознак та сучасного стану інвестиційної політики України в умовах глобалізації, виокремлення проблемних

аспектів та окреслення напрямів її зміцнення.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У роботі методологічну основу визначають положення діалектичного методу пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх взаємозв'язку та взаємозалежності. Використано методи емпіричних досліджень, зокрема, спостереження та порівняння.

РЕЗУЛЬТАТИ

Сучасний стан фінансового сектору економіки України характеризується неспроможністю перерозподіляти інвестиційний капітал та ефективно підтримувати усі галузі економіки. Вочевидь необхідним є пошук нових інструментів залучення інвестиційного капіталу в економіку України. Незважаючи на велику кількість розходжень у економічних теоріях [2], в яких розглядалися чинники впливу на розвиток економіки, у більшості з них за базове використовувалося положення про зростання інвестицій як іманентного фактора розвитку економіки країни.

Поняття «інвестиції» – надто широке і містке. Адже деякі автори вважають, що інвестиції – це сукупність витрат, що реалізується у формі довгострокових вкладень капіталу в галузі національної чи міжнародної економіки [1]. Інші автори інвестиціями вважають усі види майнових, фінансових, матеріальних та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у кінцевому підсумку яких створюється дохід (прибуток) або ж досягається соціальний ефект [3, с. 112]. Термін «інвестиції» (від лат. investio – одягаю, або investire – вкладати) означає вкладення цінностей, коштів або довгострокове вкладення капіталу в яке-небудь підприємство, справу [2].

Практична реалізація (використання) інвестиційних ресурсів (вкладів) суб'єктами інвестиційної діяльності відбувається за такими напрямами, як: капітальне будівництво, створення виробничої та соціальної інфраструктури, запровадження інновацій тощо. З огляду на соціально-економічні наслідки та методи регулювання стосовно інвестиційної політики окреслюються її іманентні ознаки, що відрізняються в розвинутих країнах і країнах із трансформаційною економікою.

Іманентний (лат. властивий, притаманний чомусь) – внутрішньо притаманний предметам або явищам, той, що випливає з їхньої природи. Іманентні ознаки інвестиційної політики переслідують мету оптимізації різних економічних інтересів у процесі формування та використання фінансових, матеріальних та інших ресурсів.

У аналізованих визначеннях під інвестиційною політикою держави розуміють комплекс цілеспрямованих заходів, проведених державою, зі створення сприятливих умов для всіх суб'єктів господарювання з метою пожвавлення інвестиційної діяльності, піднесення економіки, підвищення ефективності виробництва та вирішення соціальних проблем [3, с. 113].

Інвестиційна політика – комплекс господарських рішень, що визначають основні напрями капітальних вкладень, заходи щодо їх концентрації на пріоритетних напрямах структурної перебудови економіки.

Інвестиційна політика у кожному регіоні України має свої особливості, які зумовлені такими факторами:

− економічною і соціальною політикою, що були проведені в регіоні;

− величиною наявного виробничого потенціалу;

− географічним місцезнаходженням, природно-кліматичними умовами;

− привабливістю регіону для іноземних інвестицій тощо.

Криза інвестиційних процесів і дієвих механізмів інвестування розвитку національної економіки в нашій країні обумовлюється низкою важливих причин. Проте основна складність інвестиційних процесів на сучасному етапі трансформації вітчизняної економіки полягає, насамперед, у дуже обмежених можливостях щодо внутрішніх нагромаджень і неспроможності вітчизняних інвесторів повною мірою компенсувати брак капітальних вкладень длявідновлення і підтримки економічного зростання.

Стан світової та вітчизняної інвестиційної діяльності відображає широкий спектр проблем. Основні з яких пов'язані зі:

– зміною законодавства:

– нестабільністю механізмів інвестування;

– необгрунтованістю пріоритетних та стратегічних об'єктів і галузей економіки для вкладення інвестиційних коштів;

– недостатньо чіткою роботою регулятивних інститутів [3, с. 112].

Аналізуючи дані щодо структури фінансування інвестицій та темпів їх зростання, зазначимо, що останнім часом за умови скорочення обсягів інвестицій спостерігається зростання частки власних ресурсів підприємств та організацій, також слід відзначити протилежну динаміку частки фінансування інвестицій за рахунок банківських кредитів та позик. Інші джерела фінансування (кошти державного та місцевих бюджетів, кошти іноземних інвесторів та інші джерела) у загальній структурі мають незначну частку у період з 2013 по 2016 роки, що свідчить про необхідність створення необхідних умов, які сприятимуть їх розвитку та доступності.

Означені тенденції дозволяють стверджувати, що суб'єкти реального сектору у сучасних умовах розвитку економіки України мають можливість залучати інвестиційні ресурси переважно у формі самофінансування та банківського кредитування. Це можна пояснити низьким фінансовим розвитком держави та її регіонів, з одного боку, а з іншого – неефективною структурою фінансового посередництва (доля банків складає більш ніж 90%).

До того ж, криза останніх років призвела до таких загальноекономічних проблем як дефіцит власних фінансових ресурсів, низька платоспроможність суб'єктів реального сектора, низька ліквідність банківських установ, висока вартість капіталу, високий рівень інфляції, нестабільність валютного курсу. Все це у сукупності з корупцією та низькою довірою до влади і фінансових установ ще більшою мірою унеможливлює інвестиційну діяльність та

загострює економічну та політичну нестабільність країни. В таких умовах відбувається скорочення обсягу інвестиційних ресурсів, враховуючи те, що потреба в них значно зростає.

ВИСНОВКИ

Отже, можна констатувати, що від реалізації інвестиційної політики залежать темпи соціально-економічного зростання, збалансованість і ефективність галузей економіки. В Україні слід оптимізувати інвестиційну політику, забезпечити її дієвість і виваженість. Основні напрями цієї політики мають полягати не в жорсткому регулюванні інвестиційних потоків, а у створенні сприятливих умов для ефективної діяльності, лібералізації інвестиційного режиму та ґрунтуватися на ретельному врахуванні мотивів і пріоритетів приватних інвесторів.

Таким чином, іманетні ознаки інвестиційної політики в умовах глобалізації окреслюють ключові елементи державної політики на шляху інвестиційного розвитку, а саме: удосконалення нормативно-правової бази інвестиційної діяльності; розвиток корпоративного управління; прозорий процес приватизації; стимулювання залучення інвестицій у інтелектуальний капітал; формування позитивного іміджу, впровадження програми просування країни та створення системи стимулів для закордонних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560–XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3. rada.gov.ua/ laws/show/1560-12.

2. Черток Д.Л. Проблеми залучення інвестицій в економіку України та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс] / Д.Л. Черток, С.П. Тітова. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2008dec/5_chertok.php.

3. Шевердіна О.В. Інвестиційна політика України як об'єкт державної економічної політики / О.В. Шевердіна // Публічне управління: теорія та практика. – 2014. – № 4 (12). – С. 111–117.